

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด:
กรณีศึกษาเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี

วุฒิชัย เร่งพัฒนพิบูล

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2554
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ วุฒิชัย เร่งพัฒนพิบูล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม ของมหาวิทยาลัยบูรพา
ได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร. ปกรณ์ มณีปกรณ์)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร. ปกรณ์ มณีปกรณ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทีเรตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

.....คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์)

วันที่ 14 เดือน มิ.ย. พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด:
กรณีศึกษาเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรีสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร.ปกรณ์ มณีปกรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี
ดร.เอกวิทย์ มณีธร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ สาขาวิชาการบริหารงาน
ยุติธรรมและสังคม มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้
อย่างใกล้ชิดตลอดมานับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ
กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ
และบุคคลที่สำคัญในชีวิตข้าพเจ้า บิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ เข้าใจ
และห่วงใยตลอดมา

วุฒิชัย เร่งพัฒนพิบูล

52920805: สาขาวิชา: การบริหารงานยุติธรรมและสังคม; ร.ม. (การบริหารงานยุติธรรมและสังคม)

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม/ ป้องกันและแก้ไข/ ปัญหายาเสพติด/ เทศบาลเมืองบ้านสวน/ ชลบุรี

วลิตชัย เร่งพัฒนพิบูล: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี (PEOPLE' S PARTICIPATION IN PREVENTION AND SOLUTION OF NARCOTIC PROBLEMS: A CASE STUDY OF BANSUAN TOWN MUNICIPALITY, CHONBURI PROVINCE) คณะกรรมการการควบคุมงานนิพนธ์: ปกรณ์ มณีปกรณ์, ประ.ด., เอกวิทย์ มณีธร, ร.ด., สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์, Ph.D., 76 หน้า. ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน จำนวน 396 คน

ผลการศึกษาพบว่า เพศชาย จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 มีอายุ ระหว่าง 35 – 44 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 มีสถานภาพสมรส จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 อาชีพค้าขาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 มีรายได้ 20,000-29,999 บาท จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนเพศ และอาชีพพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ต้องเน้นผลกระทบของปัญหายาเสพติดที่จะเกิดต่อบุคคลและครอบครัวหลังจากการใช้ยาเสพติด และการแพร่ระบาดของยาเสพติด เพื่อให้เกิดความตระหนักร่วมกัน และร่วมมือกันระหว่างรัฐ และเอกชน รวมทั้งประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

สำหรับชุมชน หรือสังคม ต้องเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ให้ถึงสาเหตุ เพื่อไม่ให้แพร่หลายไปในสถานศึกษา และต้องพัฒนาความสามารถของชุมชนในการแก้ปัญหายาเสพติด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของงานวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย	5
คำถามในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของยาเสพติดให้โทษ.....	7
ประเภทของยาเสพติด.....	9
สภาพปัญหา ยาเสพติดในปัจจุบัน	13
การป้องกันยาเสพติด	15
นโยบายรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.....	20
การมีส่วนร่วมของชุมชน.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
4 ผลการวิจัย.....	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี	49
ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ.....	54
5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
สรุปผลการวิจัย.....	59
ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	61
อภิปรายผลการวิจัย.....	62
ปัญหาของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	64
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	69
ประวัติย่อของผู้วิจัย	76

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดทั่วประเทศ จำแนกเป็นผู้ป่วยใหม่และผู้ป่วยเก่า	14
2 ข้อมูลประชากรและครัวเรือนแยกตามเขตตำบล	30
3 ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่	30
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	46
5 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	46
6 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ	47
7 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	47
8 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	48
9 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้.....	48
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน	49
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	50
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน.....	51
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด	53
14 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขต พื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ	54
15 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขต พื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ.....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ.....	55
17 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.....	56
18 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	56
19 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการ LSD – test.....	57
20 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน.....	58

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 40

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University